

بزرگداشت بنیانگذار جامعه شناسی در ایران

پدیدآورنده (ها): صدیقی، غلامحسین

علوم اجتماعی :: نشریه مطالعات جامعه شناختی :: دوره قدیم، تابستان ۱۳۵۳ - شماره ۴ (ISC)

صفحات: از ۳ تا ۶

آدرس ثابت: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/94196>

تاریخ دانلود: ۱۴۰۲/۰۶/۱۳

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و برگرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

مقالات مرتبط

- پیشگفتار: غلامحسین صدیقی بنیان گذار جامعه شناسی در ایران
- جامعه شناسی در ایران
- تعارضات مبانی فلسفی علم جامعه شناسی در ایران
- علوم اجتماعی، گرایش های فکری و مسئله توسعه ایران
- تأملی بر بومی کردن جامعه شناسی در ایران
- در سوگ برجسته ترین معلم جامعه شناسی در ایران دکتر امیر حسین آریان پور
- جایگاه فرهنگی استاد فرزانه دکتر غلام حسین صدیقی
- درس گفتارهای استاد غلامحسین صدیقی
- نامه های ابراهیم گلستان به احمد رضا احمدی
- تبیین جامعه‌شناختی مشارکت ورزشی زنان با تأکید بر هنجارهای جنسیتی (مورد مطالعه: زنان استان ایلام)
- مقاومت در برابر هدایت تحصیلی با کدام منطق؟
- نامه هایی از بزرگ علوی

عناوین مشابه

- گفت و گو با استاد باقر سروخانی، بنیانگذار جامعه شناسی ارتباطات در ایران
- مفهوم شناسی واژه ها... / آزادی، در ادبیات ایران از شاهنامه تا امروز: جامعه، قانون و آزادی
- نقد شفاهی؛ نقد و بررسی کتاب گفتمان‌های فرهنگی و جریان‌های هنری ایران: کندوکاوی در جامعه شناسی نقاشی ایران معاصر
- آموزش جامعه شناسی در ایران مشکلات و فرصت ها
- بررسی و نقد عوامل موثر در فرآیند توسعه جامعه شناسی در ایران
- آینده پژوهی تحزب در ایران با اتکا به آسیب شناسی جامعه مدنی و سیاسی
- توصیف فرار مالیاتی در ایران از منظر جامعه شناسی سیاسی (مورد مطالعه شهر تهران)
- جامعه شناسی سیاست آموزشی در ایران با لنز حکومت مندی
- کاربرد قاعده صدراپی «کثرت در عین وحدت» در جامعه شناسی سیاسی معاصر ایران و جهان
- آسیب شناسی نقش الگویی رهبران جامعه در تداوم انقلاب اسلامی ایران

بزرگداشت بنیانگذار جامعه‌شناسی در ایران

دانشگاه تهران در سال گذشته، به تصویب شورای دانشگاه، استاد غلامحسین صدیقی را به مقام استادی ممتاز ارتقاء داد. دکتر غلامحسین صدیقی حقی مسلم به‌گردن چند نسل از دانشجویان علوم اجتماعی در ایران دارد و بحق پیشرو و پایه‌گذار این رشته از علوم در ایران است و همواره در پیشبرد و بهبود بخشیدن بدان شوقی تمام و کوششی خستگی‌ناپذیر داشته است. هماهنگی علم و عمل و دانش و بصیرت در استاد دکتر صدیقی از وی وجودی ارجمند و سرچشمه‌ای فیاض ساخته است که بسیاری از آن بهره‌مند شده‌اند و استادان و دانشجویان رشته علوم اجتماعی به یکسان خود را مدیون فیوضات علمی و اخلاقی این استاد مسلم می‌دانند. استادان و کادر آموزشی دانشکده علوم اجتماعی این قدرشناسی و حق‌گزاری دانشگاه تهران را درباره پیراستاد جامعه‌شناسی و آموزگار خود، مایه مباهات خویش می‌دانند و برای یادبودی از مجلس بزرگداشت استاد، که به تاریخ هجدهم بهمن ماه ۱۳۵۲ منعقد شد، متن سخنرانی ایشان در آن مجلس در سرلوحه نامه علوم اجتماعی درج می‌شود.

جناب آقای رئیس دانشگاه

چندتن از استادان ارجمند که در این بزمگاه روحانی حاضرند و روزی در این دانشگاه دانشجو بوده و مرا شناخته‌اند گواه عدل‌اند که من در هر وضع و حال

همواره به دانشجویی مفتخر و مباهی بوده‌ام و بدین امتیازناز برفلک و حکم پرستاره
میکرده‌ام زیرا پدر روشنفکر و آموزگاران جان‌پرور و فرهنگ برآمدن قدیم و قویم
ملی و استادان مسیحاوش ایرانی و غیر ایرانی، که انفاس قدسی و دم‌گرمشان افسون
احیای من بوده، مرا بروزگار کودکی و جوانی به مفاد قول سروش آسای **العلم یعلو او
لا یعلیٰ آشنا** ساخته و به من آموخته بودند که علم و اخلاق دو خمیر مایه قدرت و
سرفرازی‌اند و آنکه این دو را دارد بحقیقت همه چیز دارد.

در خور تعظیم دانش دان و اخلاق نیکو
قدرت آن دارد که دارد این دو را با خویشتن
ارج فکر خویش اگر خواهی نمودن آشکار
ارج می‌نه این دو گوهر را چه در سرچه علن

رئیس محترم و استادان گرامی دانشکده علوم اجتماعی و تعاون می‌دانند که
چون خواستند درباره من پیشنهاد استادی ممتاز کنند من به جد امتناع می‌کردم و
خود را در خور این پایگاه بلند که سدره المنتهی دانشش توان گفت نمی‌دانستم
اکنون هم که اعضاء شورای دانشکده و شورای دانشکده ادبیات و علوم انسانی و
شورای دانشگاه با آراء مکرمت‌آمیز خود این افتخار عظیم را به دانشجوی خردمایه‌ای
چون من بخشیده‌اند آنرا از باب آثار لطف آن سروران بلند قدر میدانم نه از باب
استحقاق: چراغ مرده کجا شمع آفتاب کجا!

قولوا الحق ولو علی انفسکم تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی

گرز تو انصاف آید در وجود به که عمری در رکوع و در سجود

بزرگوارانی که در این ادیگاه کرم تشریف دارند خوبست بدانند هنگامی که
جناب آقای رئیس دانشگاه به من اعلام فرمودند که در این مجلس شکره‌مند حاضر شوم
با ملاحظه آنچه گذشت برای من در اجابت دستور تأملی حاصل شد و تنها یادآوری
آن پیرایه علم و ادب مرا به تکلیف و فریضه اخلاقی متوجه نمود.

پس از آنکه شورای محترم دانشگاه با نظر استحسان مرا مشمول عنایت خویش
قرارداد با تذکر فحوائ این پند که: «خویشتن‌شناسان را از ما درود دهید» - پندی
که، بنا بر معروف، زینت بخش تساج خسرو انوشروان بود و نظیر آن را در سخن
دانش افزای سقراط بزرگ می‌یابیم - مکرر فکر سبب‌جویی را متوجه این امر کرده‌ام
که چه چیز موجب حصول این افتخار شده است. پس از امان نظر به این نتیجه رسیده‌ام:
تصمیم اعضاء شوراهای محترم در آغاز چهلین سال تأسیس دانشگاه، با بضاعت
مزجاء من در علم، با علم و عنایت به سی و پنج سال کار دانشگاهی من و دانش دوستی
به نیت قربت نه قصد شهرت و سوداگری و تواضع راستین نسبت به دانشوران و احترام
عمیق به مفاخر و مآثر ایران و تکریم عظمت و ارزش مقام انسانی در جهان هستی

و اعتقاد استوار به روش و خاصه به روح علمی و پرکناری از تعصب، که پیوسته آن را استعفا از تعقل شمرده‌ام، و گرامی داشتن شخصیت دانشجویان که فروغ دیده استادان و امید مایه آینده ایران‌اند، بوده است.

ظاهراً اتصاف یا لااقل گرایش به بیشتر آنچه گفته شد کوچکترین نشان انتساب به علم و دانش باشد و برای طالب علم اگر از گرانبجانی و تیره‌بختی این مایه هم از شرایط و لوازم دانشجویی حاصل نیاید، نزول او در حرم کبریای علم نه تنها امری دشوار می‌نماید بلکه چنین سلوکی در طریق کسب معرفت بی‌ثمر و به‌منزله حلقه اقبال ناممکن جنبانند است.

سنت نیکوی قدردانی از مشتغلان و دلباختگان دانش که نقد عمر را در طلب آن صرف کرده‌اند در همان حال که بازنمای تصدیق صحت راه و رسم آنان است مایه تشویق و ترغیب دانشجویان نوکار نیز هست و بی‌شک اعضاء جلیل شورای دانشگاه مصلحت اخیر را نیز در مد نظر داشته‌اند.

درسهای علوم اجتماعی که در اوایل تأسیس دانشگاه تهران در سراسر کشور به چند ساعت در هفته محدود بود با اقبال روزافزون دانشجویان گسترش در خور ملاحظه‌ای یافته است به نحوی که مواد درسهای مذکور تنها در دانشکده علوم اجتماعی و تعاون دانشگاه تهران در دوره روزانه و شبانه لیسانس و در دوره فوق‌لیسانس در هفته در حدود صد و پنجاه ساعت تدریس میشود و عده استادانی که به تدریس مواد آن علوم مشغول‌اند به پنجاه می‌رسد و جنبه عملی و تحقیقی و رایزنی آن علوم نیز در مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی به صورت سودمند بدیع باکوشش مستمر بسوی کمال رهسپر است.

باش تا صبح دولتت بدمد
کاین هنوز از نتایج سحر است
العلی محظورة الاعلی
من بنی فوق بناء السلف

افلاطون در مدینه فاضله خویش تمثیل‌وار هم را مورد تبجیل و تمجید قرار داده تاج افتخار بر سر او می‌نهد و بعد چون شعر و شاعری در مدینه اومحل و پایگاهی ندارد آن پیرهنر پرورده را از شهرستان شایگان خود به بیرون می‌فرستد، جای مسرت است که در مدینه علم شما، جناب آقای رئیس دانشگاه، شعر و ادب و دیگر مظاهر خلاقیت فکر و ذوق با ملاحظه ضرورت عمل همه جایگاهی دارند و پیرانی را نیز که هنوز در هوای کعبه مقصود روز می‌گذارند و آتش عشقشان که با خاموشی چراغ عمر فرو می‌نشینند همچنان فروزان است بکار و امیدارند.

همه آنچه گفته شد این دانشجوی پیر را برمی‌انگیزد که از صمیم قلب سپاسدار و حق‌گزار جناب‌عالی و استادان و دانشجویانی باشد که باعث و موجب و وسیله بخشش چنین افتخاری شده‌اند، افتخاری که البته مایه سربلندی است اما نه دستاویز درهم

پیچیدن بساط دانش اندوزی و کوتاهی در کااستن جهل.
بنده پیر معانم که ز جهلم برهساند
پیر ما هرچه کند عین عنایت باشد

همواره مزید کامیابی استادان گرانقدر شریف را در گسترش علم و مکارم
اخلاق آرزو دارم.

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی